

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీ కవితార్కికసింహ సర్వతంత్రస్వతంత్ర వేదాంతచార్య కృతిషు
॥ ద్రమిడోపనిషత్తాత్పర్యరత్నావళిః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ద్రమిడోపనిషత్తాత్పర్యరత్నావళిః ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

సారస్సారస్వతానాం శరరిపుషణితిః శాంతిశుద్ధాంతసీమా
మాయామాయామినీభిః స్వగుణవితతిభిర్బంధయంతీం ధయంతీ ।
పారంపారంపరీతో భవజలధిభవన్మజ్జనానాం జనానాం
ప్రత్యక్షప్రత్యక్షయేన్నః ప్రతినియతరమాసన్నిధానం నిధానం ॥ 1 ॥

ప్రజ్ఞాఖ్యే మంథశైలే ప్రథితగుణరుచిం నేత్రయన్ సంప్రదాయం
తత్తల్లభిప్రసక్తైరనుపధివిబుధైరర్థితో వేంకటేశః ।
తల్పం కల్పాంతయూనః శరజిదుపనిషద్దుగ్ధసింధుం విమథ్నన్
గ్రథ్నాతి స్వాదుగాథాలహరిదశశతీనిర్గతం రత్నజాతం ॥ 2 ॥

పాంచాలీగాత్రశోభాహృతహృదయవధూవర్గపుంభావనీత్యా
పత్యౌ పద్మాసహాయే ప్రణయిని భజతః ప్రేయసీపారతంత్యం ।
భక్తిః శృంగారవృత్త్యా పరిణమతి మునేర్భావబంధప్రథిమ్నా
యోగాత్పాగుత్తరావస్థితిరిహ విరహో దేశికాస్తత్ర దూతాః ॥ 3 ॥

భాషాగీతిః ప్రశస్తా భగవతి వచనాద్ రాజవచ్ఛోపచారాత్
సా చాగస్త్యప్రసూతా త్వితి పరిజగృహే భూమికాభేదయోగ్యా ।
యత్తత్కృత్యం శ్రుతీనాం మునిగణవిహితైః సేతిహాసైః పురాణైః -
స్తత్రాసౌ సత్త్వసీమ్నః శరమథనమునేః సంహితా సార్వభౌమీ ॥ 4 ॥

ఆదౌ శారీరకార్థక్రమమిహ విశదం వింశతిర్వక్తి సాగ్రా
 సంక్షేపోఽసౌ విభాగం ప్రథయతి చ ఋచాం చారుపాఠోపపన్నం ।
 సమ్యగీతానుబద్ధం సకలమనుగతం సామశాఖాసహస్రం
 సంలక్ష్యం సాభిధేయైర్యజురపి దశకైర్భాత్యథర్వారసైశ్చ ॥ 5 ॥

ప్రాచ్యే సేవానుగుణ్యాత్ప్రభుమిహ శతకేఽమంస్త ముక్తేరుపాయం
 ముక్తప్రాప్యం ద్వితీయే మునిరనుబుబుధే భోగ్యతావిస్తరేణ ।
 ప్రాప్యత్వోపాయభావౌ శుభసుభగతనోరిత్యవాదీత్త్యతీయే -
 ఽనన్యప్రాప్యశ్చతుర్థే సమభవదితరైరప్యనన్యాద్యుపాయః ॥ 6 ॥

దేవః శ్రీమాన్ స్వసిద్ధేః కరణమితి వదన్నేకమర్థం సహస్రే
 సేవ్యత్వాదీన్ దశార్థాన్ పృథగిహ శతకైర్వక్తి తత్సాపనార్థాన్ ।
 ఐకైకశ్యాత్పరత్వాదిషు దశకగుణేష్వావ్యతంతే తథా తే
 తత్తద్గాథాగుణానామనువిదధతి తత్సంక్తయః పంక్తిసంఖ్యః ॥ 7 ॥

సేవ్యత్వాత్ భోగ్యభావాత్ శుభతనువిభవాత్ సర్వభోగ్యాధికత్వాత్
 శ్రేయస్తద్ధేతుదానాత్ శ్రితవివశతయా స్వాశ్రితానిష్ఠహృత్త్వాత్ ।
 భక్తచ్ఛందానువృత్తేః నిరుపధికసుహృద్భావతః సత్పదవ్యాం
 సాహాయ్యాచ్చ స్వసిద్ధేః స్వయమిహ కరణం శ్రీధరః ప్రత్యపాది ॥ 8 ॥

బ్రూతే గాథాసహస్రం మురమథనగుణస్తోమగర్భం మునీంద్రః
 ప్రత్యేకంచాత్ర గాథాః ప్రథితవిభుగుణాః స్పష్టమధ్యక్షయామః ।
 తత్రాసంకీర్ణతత్తద్దశకగుణశతస్థాపనౌచిత్యయుక్తాన్
 ఐదంపర్యావరుద్ధానగణితగుణితాన్ తద్గుణానుద్ఘోషీమః ॥ 9 ॥

ఇచ్ఛాసారథ్యసత్యాపితగుణకమలాకాంతగీతాంతసిద్ధ్య -
 చ్ఛుద్ధాంతాచారశుద్ధైరియమనఘగుణగ్రంథిబంధానుబద్ధా ।

తత్తాదృక్తామ్రపర్ణితటగతశరజిద్భష్టసర్వీయశాఖా -

గాథాతాత్పర్యరత్నావలిరఖిలభయోత్తారిణీ ధారణీయా || 10 ||

అథ ప్రథమశతకం

నిస్సీమోద్యద్గుణత్వాత్ అమితరసతయాఽనంతలీలాస్పదత్వాత్

స్వాంతాశేషసత్తాస్థితియతనభిదావైభవాత్ వైశ్వరూప్యాత్ |

త్యక్తబ్రహ్మత్మభావాత్ సదసదవగతేః సర్వతత్త్వేషు పూర్తేః

పశ్యన్ యోగీ పరం తత్పదకమలనతావన్వశాదాత్మచిత్తం || 1 ||

స్వామిత్వాత్ సుస్థిరత్వాత్ నిఖిలనిరుపధిస్వాత్మవిద్రాహ్యభావాత్

తాదృక్సర్వానుకూల్యాత్ చ్యవనవదితరప్రాప్యవైషమ్యవత్త్వాత్ |

సర్వతాపక్షపాతాత్ శుభవిభవతయా మానసాద్యర్చ్యభావాత్

సంకోచోన్మోచకత్వాత్ జగదయనతయోపాదిశత్సర్వయోగ్యం || 2 ||

బంధార్హత్వాత్ స్వభక్తైరధికతరగుణానంతదివ్యావతారాత్

సర్వేషాసక్తిమత్త్వాత్ నతసుగమతయా స్వప్రబోధప్రదత్వాత్ |

ఖ్యాతాభిఖ్యాదిచిహ్నత్స్వరుచివితరణాత్సర్వకాలాశ్రయత్వాత్

శర్వాదేస్సాంగదానాత్ప్రహితపదతయాఽనంతసౌలభ్యమాహ || 3 ||

త్రాణే బద్ధధ్వజత్వాత్ శుభనయనతయా స్వార్థలాభేఽర్థిభావాత్

తిమ్యన్మేషుస్వభావాత్ జగదుపజననస్థాపనాతిప్రియత్వాత్ |

కారుణ్యాప్తత్వయోగాదనుగతమహిషీసన్నిధేః సంగదైర్ఘ్యాత్

నానాబంధైః స్వరక్షావహితతమతయా క్షామ్యతీత్యాహ కృష్ణం || 4 ||

సద్భీభవ్యాన్ సువాచస్సుచరితసుభగాన్ కృష్ణసారూప్యసౌమ్యాన్

స్వాహారోదారశీలాన్ తనుధృతభగవల్లక్ష్మణో బాల్యగుప్తాన్ |

ఛాత్రస్వచ్ఛందవృత్తినభిగతశిశిరానంతరంగోక్తియోగ్యాన్

ఆచార్యాన్కృష్ణలబ్ధావవృణుత శరజిత్రేయసీదూతనీత్యా || 5 ||

క్షుద్రాహ్వనాభిముఖ్యాత్ నిజమహిమతిరస్కారకార్చాప్రియత్వాత్
 సర్వత్రాప్యంఘ్రిదానాత్ సవిధశయనతః స్వాంఘ్రిసక్తైకరస్యాత్ |
 గోపాద్యాప్తేరశేషేక్షణవిషయతయా భక్తవస్తుప్రసక్తేః
 శ్లిష్యన్నాశవ్యపోహాత్ తదహితశమనాత్పాహ నాథం సుశీలం || 6 ||

అక్రీతైరర్చ్యభావాత్ అనియతవివిధాభ్యర్చనాత్ అల్పతుష్టిః
 ప్రహ్వవర్జ్యేశభావాత్ స్వవిషయనియతేష్వాదరాత్ స్వాదుభూమ్నా |
 పాదాసక్తప్రసక్తేః సకృదుపసదనే మోక్షణాత్ ధర్మసౌస్థ్యాత్
 క్షిప్రక్షిప్తాహితత్వాత్ సుకరభజనతాం మాధవస్యాభ్యధత్త || 7 ||

సచ్చిత్తాకర్షహేతోరఘశమననిధేర్నిత్యభోగ్యామృతస్య
 త్యాగే హేతుజ్ఞతస్య ప్రవహదుపకృతేర్దుస్త్వజస్వానుభూతేః |
 త్యాగాకాంక్షానిరోధుఃశితహృదయపృథక్కారనిత్యాక్షమస్య
 స్వాత్మశ్లిష్టస్య గాయచ్చమహరయశసః సేవనం స్వాద్వవోచత్ || 8 ||

సూరీణాం స్వైరసేవ్యే స్వయమవతరతి క్షుద్రదివ్యైకనేత్రే
 గోపాద్యర్థం ధృతాద్రౌ శితతనురసికే వామనీభావదృశ్యే |
 సచ్చిత్తానన్యవృత్తౌ విభవసమతనౌ స్వాయుధారూఢహస్తే
 నీచోచ్చగ్రాహ్యపాదే నిరుపధిమృజతాం నీరవర్ణే జగాద || 9 ||

పర్యంతేఽత్యే చ దృష్టం స్వవిరహవిధురం డింభవత్పార్శ్వలీనం
 చిత్తే క్షప్తప్రవేశం భుజశిఖరగతం తాలుసింహాసనస్థం |
 చక్షుర్మధ్యే నివిష్టం స్థితమలికతటే మస్తకే తస్థివాంసం
 ప్రత్యాహారోక్తరీత్యా విభుమనుబుభుజే సాత్మ్యభోగప్రదానాత్ || 10 ||

విష్వగ్విక్రాంతిదృశ్యం విగణనసులభం వ్యక్తపూర్వోపకారం
 స్వాంతస్యైకార్చ్యహేతుం స్వయముదయజషం బంధమాత్రోపయాతం |

చింతాస్తుత్యాదిలక్ష్మ్యం నతజనసతతశ్లేషిణం దర్శితార్చం
స్మృత్యై చిత్తే మిషంతం స్వవితరణమహౌదార్యతుష్టోఽభ్యచష్ట || 11 ||

ఆదావిత్థం పరత్వాత్ అఖిలసమతయా భక్తసౌలభ్యభూమ్నా
నిశ్శేషాగస్సహత్వాత్ కృపణసుషుటనాచ్ఛక్యసంరాధనత్వాత్ |
స్వాదుస్వోపాసనత్వాత్ ప్రకృతిముజతయా సాత్మ్యభోగప్రదత్వాత్
అవ్యాజోదారభావాదమనుత శతకే మాధవం సేవనీయం || 12 ||

అథ ద్వితీయశతకం

నిద్రావిచ్ఛేదకత్వాత్ అరతిజననతోఽజస్తసంక్షోభకత్వాత్
అన్వేష్టుం ప్రేరకత్వాత్ విలయవితరణాత్ కార్యదైన్యాదికృత్వాత్ |
చిత్రాక్షపాద్విసంజ్ఞీకరణత ఉపసంశోషణావర్జనాభ్యాం
దృష్టాస్వాదస్య శౌరేః క్షణవిరహాదశాదుస్సహత్వం జగాద || 1 ||

పూర్ణైశ్వర్యావతారం భవదురితహరం వామనత్వే మహాంతం
నాభీపద్మోత్థవిశ్వం తదనుగుణదృశం కల్పతల్పీకృతాబ్ధిం |
సుప్తం న్యగ్రోధపత్రే జగదవనధియం రక్షణాయావతీర్ణం
రుద్రాదిస్తుత్యలీలం వ్యవృణుత లలితోత్తుంగభావేన నాథం || 2 ||

చిత్రాస్వాదానుభూతిం ప్రియముపకృతిభిః దాస్యసారస్యహేతుం
స్వాత్మన్యాసార్హకృత్యం భజదమృతరసం భక్తచిత్తైకభోగ్యం |
సర్వాక్షప్రీణనార్హం సపది బహుఫలస్నేహమాస్వాద్యశీలం
సభ్యైః సాధ్యైస్సమేతం నిరవిశదనఘాశ్లేషనిర్వేశమీశం || 3 ||

ప్రహ్లాదార్థే నృసింహం క్షపితవిపదుషావల్లభం క్షిప్తలంకం
క్షీలప్రత్యర్థికేతుం శ్రమహరతులసీమాలినం ధైర్యహేతుం |
త్రాణే దత్తావధానం స్వరిపుహతికృతాశ్వాసనం దీప్తహేతిం
సత్ప్రేక్షారక్షితారం వ్యసననిరసనవ్యక్తకీర్తిం జగాద || 4 ||

స్వప్రాప్త్యా సిద్ధకాంతిం సుఘటితదయితం విస్ఫురత్తుంగమూర్తిం
 ప్రీత్యున్మేషాతిభోగ్యం నవఘనసురసం నైకభూషాదిదృశ్యం ।
 ప్రఖ్యాతప్రీతిలీలం దురభిలపరసం సద్గుణామోదహృద్యం
 విశ్వవ్యావృత్తచిత్రం వ్రజయువతిగణఖ్యాతరీత్యాఽన్వభుంక్త ॥ 5 ॥

స్వాస్వాదఖ్యాపకత్వాత్ శ్రితనియతదృశేః నైకభోగప్రదానాత్
 త్యాగానర్హప్రకాశాత్ స్థిరపరిచరణస్థాపనాత్పాపభంగాత్ ।
 దుస్సాధార్థస్య సిద్ధేర్విరహభయకృతేః దుర్విభేదాత్మయోగాత్
 నిత్యానేకోపకారాత్ స్వవిరహచకితం ప్రేక్షతాంభోరుహాక్షం ॥ 6 ॥

సర్వాదిస్సర్వనాథస్త్రిభువనజననీవల్లభః స్వాశ్రితార్థీ
 విష్వగ్యాప్త్యాఽతిదీప్తో విమతనిరసనః స్వాంఘ్రిసద్భక్తిదాయా ।
 విశ్వాప్త్యై వామనాంగః స్వవిభవరసదః స్వాంతనిర్వాహయోగ్యః
 స్వార్థేహో బంధమోక్షా స్వజనహితతయా ద్వాదశాఖ్యాభిరూచే ॥ 7 ॥

ప్రాప్యాకారోపపత్త్యా జనిపరిహరణాత్ విశ్వసృష్ట్యాదిశక్తేః
 నిస్సీమానందదేశాన్వయత ఉపజగౌ రక్షణార్థావతారాత్ ।
 సుప్రఖ్యాతానుభావాద్వివిధవిహరణాద్వాప్తివైచిత్ర్యవత్త్వాత్
 భక్తైర్దార్పణ్యభావాదఖిలఫలకృతేర్ముక్తిసౌఖ్యం ముకుందే ॥ 8 ॥

శ్రద్ధేయస్వాంఘ్రియోగం శుభమతికరదం స్తోత్రసామర్థ్యహేతుం
 స్వార్థీకారోపకారం స్మృతిరసశమితాన్యాదరం ప్రీతివశ్యం ।
 ప్రాప్తౌ కాలాక్షమత్ప్రదమమృతరసధ్యానమాత్మార్పణార్హం
 వైముఖ్యాద్వారయంతం వృతపరిచరణం చక్రపాణిం జగాద ॥ 9 ॥

దీప్తాశ్చర్యస్వభావం ముఖరితజలజం వర్షుకాంభోదవర్ణం
 శైలచ్ఛత్రాభిగుప్తాశ్రితమతివిలసద్ధేతిమాపీతగవ్యం ।

సంరంభోత్క్షిప్తభూతిం ప్రణమదనుగుణం పూతనాచేతనాంతం
పూర్వాచార్యం శ్రుతీనాం శుభసవిధగిరిస్థానతో నిర్వివేశ ॥ 10 ॥

ఇత్యబ్రూతాత్యసహ్యక్షణవిరహతయా మానుషత్వే పరత్వాత్
సర్వాస్వాదత్వభూమ్నా వ్యసనహరతయా స్వాప్తిసంప్రీతిమత్త్వాత్ ।
వైముఖ్యత్రాసయోగాన్నిజసుహృదవనాన్ముక్తిసారస్యదానాత్
క్షైంకర్యోద్దేశ్యభావాచ్ఛుభనిలయతయా చాతిభోగ్యం ద్వితీయే ॥ 11 ॥

అథ తృతీయశతకం

సుశ్లిష్టాకల్పమంగైరనుపమసుషమం వక్తి నిస్సీమదీప్తం
స్వాంతస్వాదుస్వదేహం సుఖభజనపదం మండితాంగం మహిష్యా ।
స్తోత్రాతిక్రాంతకీర్తిం మలినిమరహితౌజ్వల్యమిష్టౌపవాహ్యం
వీతాశ్చర్యత్రణేత్రప్రభృతిసురనుతిం చిత్రసౌందర్యవిధం ॥ 1 ॥

స్రష్టా క్రాంతా చ లోకాన్ హృతధరణిభరోఽనన్య భోగ్యాంఘ్రియుగ్మః
చిత్తోద్యన్నీలరూపో నిరవధిరసదస్వాంఘ్రిరధ్యక్షమూర్తిః ।
నిత్యోపాస్యస్వపాదో నిఖిలవసుమతీగోపనస్వాంఘ్రివృత్తిః
ముష్ణన్మూర్తిప్రతీత్యా యమపరవశతాం పైక్తి లోకైకనాథః ॥ 2 ॥

స్నానోత్కర్షాత్సుదీప్తం శ్రమహరవపుషం స్వాంగపర్యాప్తభూషం
తేజిష్ఠం నీచయోగాత్ ప్రణమితభువనం పావనం సన్నతానాం ।
ప్రాప్త్యర్హస్థానమంహఃప్రశమనవిషయం బంధవిచ్ఛేదిపాదం
భేజే శీఘ్రాభియానక్షమశుభవసతిం లంభితార్చాభిముఖ్యం ॥ 3 ॥

భూతైస్తత్కార్యభూతైః శుభనిజవపుషా దీప్తిమద్భిః పదార్థైః
పథ్యాస్వాదోపపన్నైః శ్రుతిసుఖసుభగాశేషశబ్దప్రపంచైః ।
నానాకారైపుమర్తైః జగదధిపతిభిశ్చేతనాచేతనౌఘైః
జష్టం దోషైరదుష్టం నిఖిలతనుతయా సంప్రతుష్టావ తుష్టః ॥ 4 ॥

గ్రాహగ్రస్తేభమోక్షే సురరిపుదమనే గోకులత్రాణకార్యే
 నీళార్థోక్షావమర్దే సదహితమథనే సింధుపర్యంకయోగే ।
 క్షోణీభారవ్యపోహ క్షితిధరవసతౌ నిర్జరారాధ్యతాయాం
 విశ్వారంభే చ శౌరేః శుభతనుసుషమోన్మాదకత్వం జగాద ॥ 5 ॥

పద్మాక్షీం పాపహంత్రీం మణిరుచిమమరాధీశచింత్యాంఘ్రిపద్మాం
 తత్తాదృక్కుంతలశ్రీసుఘటితమకుటాం భావుకప్రాప్యపాదాం ।
 శుద్ధాస్వాద్యస్వభావాం యమభటమథనీం భక్తధీవృత్తిభవ్యాం
 నీచోచ్ఛాభీష్టవృత్తిం హరితనుమవదన్నిర్మలార్చానురక్తః ॥ 6 ॥

స్థితాలోకాతిభూమ్నా పృథుబహుభుజయా దివ్యమాల్యాస్త్రభాజా
 సద్వస్త్రాకల్పకృత్ప్యా త్రిదశరసకృతా రక్షణౌన్ముఖ్యవత్యా ।
 ముక్తైరుత్తంసితాంఘ్ర్యా స్థిరధృతరమయా శ్యామయా నిత్యసత్యా
 శౌరేఃకాంత్యాజితానాం స్వబహుమతజనస్వామితామన్వమంస్త ॥ 7 ॥

చిత్తాకృష్టిప్రవీణైరభిలపనసుఖైః స్పర్శవాంఛాం దుహానైః
 ఆతన్వాన్వైర్దిదృక్షాం శ్రుతిహితమహితైరాత్మనిత్యాదరార్హైః ।
 విశ్లేషాక్రోశకృద్భిః స్మరదరతిహరైర్దత్తసాయుజ్యసంగైః
 కుర్వాణైర్బాలలౌల్యం మిలితగుణగణైః నిత్యదృశ్యాంగమాహ ॥ 8 ॥

రమ్యస్థానాదియోగాదమితవిభవతః సత్పథప్రాపకత్వాత్
 సమ్యక్సాయుజ్యదానాత్ అనఘవితరణాత్సర్వశేషిత్వచిహ్నాత్ ।
 ప్రఖ్యాతాఖ్యాసహస్త్రిరవతరణరసైః భుక్తిముక్త్యాభిముఖ్యాత్
 త్రైలోక్యోత్పాదనాచ్చ స్తుతివిషయమజం వ్యాహరన్నిందితాన్యః ॥ 9 ॥

ప్రాదుర్భావానుభావాత్ పరిజనవిభవాత్ పావనాలంక్రియత్వాత్
 జైత్రవ్యాపారయోగాత్ అఘటితఘటనాద్దేవభావప్రసిద్ధేః ।
 ఆశ్చర్యక్రీడనత్వాత్ సరసిజనిలయానందనాత్ ఛందవృత్తేః
 ఐశ్వర్యవ్యక్తిమత్వాదఘశమనతనుం కేశవం వ్యాజహర ॥ 10 ॥

ఏవం సౌందర్యభూమ్నా తనువిహితజగత్కృత్యసౌభాగ్యయోగాత్
 స్వేచ్ఛాసేవ్యాకృతిత్వాత్ నిఖిలతనుతయోన్మాదదానార్హకాంత్యా |
 లభ్యార్హవైభవత్వాత్ గుణరసికగుణోత్కర్షణాదక్షకృష్ట్యా
 స్తుత్యత్వాత్పాపభంగాచ్ఛభసుభగతనుం ప్రాహ నాథం తృతీయే || 11 ||

అథ చతుర్థశతకం

శ్రీమాన్నారాయణస్వామ్యనుగుణమకుటో వీరదామాంకమౌళిః
 దుర్దాంతారాతిహంతాఽద్భుతనియతతనుః కల్పపాథోధితల్పః |
 విశ్వాద్యంజ్యోతిరుర్వీధరఫణిశయనో వేదరూపస్వకేతుః
 నిర్ఘాతాశేషదోషః ప్రభురథ కథితస్సుస్థిరైశ్వర్యసీమా || 1 ||

శైత్యాత్సోగంధ్యభూమ్నా రుచిరుచిరతయా పోషణాదాభిరూప్యాత్
 సందర్భాత్పుష్పసంగాన్మహితతులసికామాలయా శంఖతశ్చ |
 చక్రాధీశస్య యోగాద్యటదలశయనాద్యర్హణీయాపదానైః
 సంపన్నానేకభోగ్యం నిరవిశదజితం కృష్ణమూర్తిం శతారిః || 2 ||

చేతోగంధానులేపః స్తుతివచనకృతస్తకృటోఽంజల్యుపాత్తా -
 లంకారః ప్రాణవాసీ కలితవరశిరోభూషణశ్చేతనేన |
 శీర్షా సత్పాదపీఠః స్వతనుసదనతామాత్మరూపే వితన్వన్
 అన్యోన్యాత్మత్వయోగాత్ప్రభురగణి మిథఃశ్లిష్టభావోఽథ తేన || 3 ||

భూమ్యాద్యైస్సాగరాద్యైః జ్వలనశశిముఖైః వస్తుభిర్వత్సపూర్వైః
 నృత్యద్భిః స్వైశ్చ లోకాదిభిరథ పృథివీక్షిద్భిరాత్మీయదానైః |
 సౌలభ్యైశ్వర్యవర్గైరపి చ గుణగణైః వాసుదేవో వియోగే
 స్వీయైస్తుల్యైశ్చ భక్తాన్వ్యథయతి మధుహేత్యబ్రవీత్కారిసూనుః || 4 ||

ఆపన్నానన్యబంధౌ సరసిజనిలయావల్లభే సాంద్రమోదే
 భక్తాఘర్షంసశీలే తదుచితసమయాశ్వాసదానప్రవీణే |

కర్పూరాలేపశోభే సమధికరహితే తోషకే సర్వపూర్ణే
కృష్ణే స్తుత్యాది భాజాం శరరిపురవదత్ ధన్యతాం నిందితాన్యః || 5 ||

ఇచ్ఛాసారథ్యయోగాత్ ప్రహరణనవనాచ్ఛ్చతులస్యాధ్యమోళేః
స్తుత్యాంఘ్ర్యాఃపాదధూల్యా స్వజనభజనతత్పాదధూలీనమోభిః |
తన్మూలస్వాంఘ్రినుత్యా తదితరభజనత్యాగపూర్వోపసత్త్యా
దేవం ప్రాచిఖ్యపత్ స్వప్రణయిషు భిషజం కేసరస్రగ్విభూషః || 6 ||

ఆపద్బంధుత్వదీప్తం నిరవధికమహానందదం క్రాంతలోకం
దుర్దర్శం దేవతానాం పితరమనుపధిం సర్వభూతాంతరస్థం |
పూర్ణజ్ఞానైకమూర్తిం ధృతశుభతులసీం చక్రనాథం శ్రుతీనాం
విశ్రాంతిస్థానమీశం విశదబహుగుణం ప్రాహ ఖిన్నః శరారిః || 7 ||

దుశ్శీలో మాంసచక్షుః నిరవధిదురితో వీతలజ్ఞో విలోలః
ప్రేక్షాహీనోఽన్యసంగాత్ కృతమపి లఘయన్ శ్రీశమంతర్దధానః |
కర్మజ్ఞానాదిశూన్యో నిరుపధివిహితాం జ్ఞానదృష్టిం వినిందన్
ప్రఖ్యాప్యైవం స్వదోషాన్ పతిగుణరసికస్తద్దిదృక్షాం చచక్షే || 8 ||

సౌందర్యాదౌ స్వకీయే హృది చ ఖనికరే పూర్ణతాయాం చ కాంతౌ
సమ్యగ్జ్ఞానే ప్రకాశే వలయరశనయోర్వర్షణి స్వస్వరూపే |
స్వాద్విష్ణోర్యద్యుపేక్షా తదిదమఖిలమున్మూలనీయం తదీయైః
ఇత్యుచే కారిసూనుస్తదుపరి కథయంస్తం శివాద్యాశ్రితాంగం || 9 ||

కారుణ్యాదభిమాథీ తదుపరి శయితః తత్సమానాంగవర్ణః
ఖ్యాతౌదార్యస్స్వదానే రుచిరమణిరుచిః వేషతోఽతీవ భోగ్యః |
ఆత్మత్వేనానుభావ్యో దురధిగమపదో బంధమోక్షస్వతంత్రః
స్వాన్యప్రేమోపరోధీ స్వదత ఇహ విభుస్తత్పదోత్కంఠితాయ || 10 ||

తాపైస్సంబంధిదుఃఖైస్స్వవిభవమరణైః తాపకృద్భోగ్యసంగైః
 దుర్గత్యాజ్ఞాతివృత్తైః అనితరవిధుతేరంధకారానిరోధాత్ |
 ప్రహ్లిభావోజ్ఞితత్వాత్ ప్రలఘుసుఖపరిష్వంగతశ్చాతిశోచ్యం
 విశ్వం ద్రష్టుం న శక్తో నిజపదనయనే నాథతి స్మ స్వనాథం || 11 ||

స్వానాం నిర్వాహకత్వాత్ అహిపతిశయనాదభివర్ణస్వభావాత్
 అత్యంతోదారభావాద్వలభిదుపలవద్ధర్శనీయత్వయోగాత్ |
 సన్మోళితాత్మలస్యా ప్రియకరణముఖైరండస్పృష్టౌ పటుత్వాత్
 సుప్రాపత్వాదిభిస్తం ఫలమతులమవైద్యేజషామేష నాథం || 12 ||

కల్పాంతేఽపి స్థితత్వాత్ సకలసురగణస్రష్టృభావాజ్జనానాం
 రక్షాద్యాపాదకత్వాత్ శివవిధిభరణాత్ సర్వదేవాత్మభావాత్ |
 తత్తత్కర్మానురూపం ఫలవితరణతో వైనతేయధ్వజత్వాత్
 మార్కండేయావనాదేః ప్రభుమథ శరజిత్ ప్రాహ సర్వామరోచ్ఛం || 13 ||

నిత్యైశ్వర్యం తు తుర్యే సహజబహులసద్భోగ్యమనోన్యసక్తం
 క్లేశాపాదిస్వతుల్యం స్వజనకృతకృతార్థీకృతిం స్నేహివైద్యం |
 సంయుక్తం సద్గుణోఽహైః స్వజనపరిహృతోపేక్ష్యమిష్టార్థరూపం
 శ్రేష్ఠం నిఃశేషభోగ్యాదమనుత శతకే దేవతాసార్వభౌమం || 14 ||

అథ పంచమశతకం

చక్రస్ఫాయత్కరత్వాత్ స్వజనవశతయా రక్షణోద్యుక్తభావాత్
 భవ్యత్వాత్స్వాత్మదానాత్ అమలతనుతయా శ్రీగజేంద్రావనాచ్ఛ |
 నానాబంధుత్వయోగాద్విపది సఖితయా వ్యాజమాత్రాభిలాషాత్
 కారుణ్యాధీనవృత్తిం కమలదృశమవైత్కారిసూనుః కృతార్థః || 1 ||

పాథోధిప్రాధికాంతౌ సరసతులసికాలంకృతౌ దాతృభావే
 వైకుంఠత్వే చ చక్రప్రహరణవశితాదేవతాస్థాపనాదౌ |

స్వానామచ్యావనాదౌ సకలనియమనే సర్వకర్మజ్యభావే
నిత్యాసక్తేస్స్వభక్తేః జగదఘశమనం ప్రాహ కృష్ణం శరారిః || 2 ||

జ్యోతీరూపాంగకత్వాత్సరసిజనయనానిష్ఠవిధ్వంసకత్వాత్
మేఘౌఘశ్యామలత్వాత్ శితసరసతయోత్కృష్టసౌలభ్యయోగాత్ |
రక్షాయాం సావధానాత్ సుభగతనుతయా సోపకారాస్త్రవత్త్వాత్
స్వానాం ప్రేమాతిమాత్రం జనయతి భగవానిత్యవాదీత్ శరారిః || 3 ||

ఆపద్బంధుత్వకీర్త్యా యదుకులజననాద్ధీరవీరత్వకీర్త్యా
లోకానాం విక్రమాచ్యాశితదురితహృతేరద్భుతైశ్చేష్టితైశ్చ |
చక్రాద్యస్త్రాన్వితత్వాత్ కమలనయనతా సంపదా వామనత్వాత్
క్షీరాబ్ధౌ శేషశాయీ జగదవనమహాదీక్షితోఽజ్ఞాయ తేన || 4 ||

శంఖాద్యైః యజ్ఞసూత్రాదిభిరపి చ తథా శార్ఙ్గముఖైస్తలస్యా
బింబోష్ఠాద్యైస్సనాసావ్రతతనిరవధిజ్యోతిరూర్జస్విమూర్త్యా |
నేత్రాబ్జాద్యైరశేషాభరణసుషమయా స్వైశ్చ భక్తైర్మనోజ్ఞో
దేవః స్వానామజస్రం స్మృతివిషయతయా భాతి చేత్యభ్యధాయ || 5 ||

స్రష్టృత్వాద్యైః జగత్కాః సకలవిధకలావర్తకత్వేన భూతా -
ంతర్యామిత్యేన కృత్యుద్ధరణపరతయా భూభరాపాకృతేశ్చ |
శైలేంద్రోద్ధారణాద్యైః స్వజనహితతయా బ్రహ్మరుద్రేంద్రభావాత్
దుష్కర్మోన్మూలనాద్యైః ప్రభురనిశమహంబుద్ధిబోధ్యోఽన్వభావి || 6 ||

సర్పాధీశేశయత్వాదరిదరభరణాత్సానుకంపత్వయోగాత్
సత్సాహాయ్యాదశేషాంతరనిలయతయా భూసముద్భృత్యుదంతైః |
సర్వేషాం తాతభావాత్ ఇతరజనదురాఘర్షతాదేశ్వరణ్యం
దీనానాం ప్రాహ విష్ణుం శరజనమథనో దేవతాసార్వభౌమం || 7 ||

నిస్సౌహిత్యామృతత్వాత్ స్వవశజనితయాఽనన్యభావప్రదానాత్
 మర్యాదాతీతకీర్త్యా నలిననయనతో నాయకత్వాత్పురాణాం ।
 సర్వశైష్ట్యాదియోగాదనితరగతితాద్యావహాసన్నభావా -
 ధ్ధాస్యే స్వే స్థాపయేత్స్వాన్తరిరితి శరజిత్యాపయామాస కృష్ణం ॥ 8 ॥

స్వామిత్యాత్సంశ్రితానాముపకరణరసాత్స్వేష్టసంశ్లేషకత్వాత్
 సర్వాస్వాదత్వభూమ్నా కపటవటుతయా దారుణాపత్సఖత్వాత్ ।
 దివ్యస్థానోపసత్త్యా భ్రమదరిభరణాచ్చాపి నారాయణత్వాత్
 అత్యాసన్నః శ్రితానాం భవతి హరిరితి ప్రాహ కారేస్తనూజః ॥ 9 ॥

ప్రాదుర్భావాదివృత్తైః వృషగణదమనాత్ పూతనాశాతనాద్యైః
 మోహార్థం బౌద్ధకృత్యైః గిరివరభజనస్వీకృతేః స్థానభేదైః ।
 తేజోధ్వాంతాదిభావాజ్జలనిధిశయనాద్భిక్షణాద్యైస్తీపద్యాః
 పీయూషస్పర్శనాద్యైఃశిథిలయతి హరిః స్వీయహృచ్చేత్యథోచే ॥ 10 ॥

ఇత్థం కారుణ్యనిఘ్నం దురితహరజనం ప్రేమ తీవ్రం దుహానం
 లోకానాం రక్షితారం స్మృతివిషయమహంభావనాగోచరం చ ।
 దీనానాం సచ్చరణ్యం స్వరసకృతనిజప్రేష్యతావాంఛమూచే
 ప్రాప్తం శక్తిప్రదం శ్రీపతిమిహ శతకే శ్రేయసామేకహేతుం ॥ 11 ॥

అథ షష్ఠశతకం

చక్రిత్వాత్స్వామిభావాత్ విపది సఖితయా బింబదృశ్యాధరత్వాత్
 అభిశ్యామాత్మకాంత్యా ధృతతులసితయా నిర్జరాధీశభావాత్ ।
 రక్తాభాస్యాంఘ్రిభావాత్ పృథుమకుటతయాఽఽశ్చర్యచర్యావిశేషైః
 లంకాధ్వంసాచ్చ కృష్ణం శరజిదకథయద్దేశికద్వారగమ్యం ॥ 1 ॥

పూర్ణత్వాద్గోపనారీజనసులభతయా లోడనాదంబురాశేః
 న్యగ్రోధాగ్రేశయత్వాత్ అరిసుభగతయా శ్రీమహీవల్లభత్వాత్ ।

నిర్దోషోత్తుంగభావాన్నిరవధికయశస్సద్వశీకారిదృక్వాత్
మోక్షస్పర్శేచ్ఛయా చ స్వయమభిసరతీత్యాహ కృష్ణం శరారిః || 2 ||

సంపద్ధారిద్ర్యభావాదసుఖసుఖకృతేః పత్తనగ్రామభావాత్
పుణ్యాపుణ్యాదిభావాత్ కపటఋజుతయా సర్వలోకాదిభావాత్ |
దివ్యాదివ్యాంగవత్త్వాత్సరదితిజగణస్నిగ్ధశత్రుత్వకీర్త్యా
ఛాయాచ్ఛాయాదిభావాదఘటితఘటనం ప్రాహ కృష్ణం శరారిః || 3 ||

రాసక్రీడాదికృత్యైః వివిధమురలికావాదనైర్మల్లభంగైః
గోపీబంధార్హభావాత్ వ్రజజననముఖైః కంసదైత్యాదిభంగైః |
ప్రాదుర్భావైర్నిహేష్యసురభుజవనచ్ఛేదముఖ్యైశ్చరిత్యైః
ఆకర్షేత్సర్వచిత్తం హరిరితి కథయామాస కారేరపత్యం || 4 ||

శంఖాచ్ఛక్రాదితశ్చ త్రిదశసురతయా సింధుశాయిత్యభూమ్నా
తద్వచ్ఛోదారభావాత్ అరుణసరసిజాక్షత్వచిహ్నాన దేవః |
దేవీభిఃసేవ్యభావాదతిసులభతయా స్వేష్యతిస్నిగ్ధభావాత్
బంధుభ్యస్సాన్మురారిర్విఘటయతి హరాదిత్యవోచచ్ఛరారిః || 5 ||

పారమ్యద్వైశ్చ పంచాయుధవిహృతిముఖైః బ్రహ్మణస్సృష్ట్యభావాత్
దేవానాం స్వామిభావాదపి సుభగతయాఽలంకృతేః కుందభంగాత్ |
ప్రాదుర్భావైశ్చ సర్వాంతరనిలయతయాఽహంమమత్వేఽతిధైర్యం
చాతుర్యాదీని నృణామపహరతి హరిశ్చేత్యభాణీచ్ఛరారిః || 6 ||

పారమ్యద్భవ్యభావాత్ స్రగభిహితిముఖైః శ్రీశతైశ్చర్యభూమ్నా
స్నేహిత్యాదాభిరూప్యాత్ శ్రితపరవశతాసర్వలోకేశతాద్వైః |
ధృత్యాద్రేరాదిహేతుం మురమథనమథ వ్యాహరత్సంశ్రితానాం
వేదానాగస్త్యభాషావపుష ఉదధరత్ శ్రేయసే దేహినాం యః || 7 ||

లోకస్తప్త్యత్వశక్త్యాఽఽయుధసుభగతయా జిష్ణుసారథ్యయోగాత్
 స్రగ్భాడ్ధేవేశభావాధగుడరథతయా స్వాశితే పక్షపాతాత్ |
 కాంత్యా సామ్రాజ్యయోగాత్ అవతరణదశాస్పష్టపారమ్యతశ్చ
 స్వీయాయత్తస్వభూతిద్వయమథ కథయామాస దేవం శరారిః || 8 ||

సర్వాత్మత్వాజ్జగత్యాఃక్రమణత ఉత సంరక్షణాద్విష్టపానాం
 శత్రుధ్వంసాత్పరత్వాద్యభిమతదశయా పంచధాఽవస్థితత్వాత్ |
 నిర్వాహాదండకోట్యా బుధదయితతయా సర్వశీర్ష్ణంఘ్రిదానాత్
 మోక్షేచ్ఛోత్పాదకత్వాద్ధరిమథ శరజిద్వక్త్యనర్హద్వియోగం || 9 ||

ఆపత్సంరక్షణాదర్యుపకరణతయా మేఘసామ్యాదిభూమ్నా
 స్వానాం విశ్వాసదానాత్ సురగణభజనాద్ధివ్యదేశోపసత్త్వా |
 ప్రాప్యాప్రాప్యత్వయోగాత్ స్వజనవిజనయోః సత్ప్రపత్తవ్యభావాత్
 ఊచే నాథం శరణ్యం శ్రుతిశతవిదితం వేంకటేశం శరారిః || 10 ||

ఇత్థం సద్వారగమ్యం స్వయమితమసహస్థాయినాం యోజనార్హం
 కర్షంతం సైశ్చరిత్రైః విఘటితవిజనం స్వాన్వితస్తేయదక్షం |
 ధృత్యాదీనాం నిదానం ఘటకవశమహాభూతియుగ్మం శరారిః
 వైఘట్యస్యాప్యనర్హం ప్రపదనసులభం ప్రాహ పష్ఠే శరణ్యం || 11 ||

అథ సప్తమశతకం

నిస్సంఖ్యాశ్చర్యయోగాదతిమధురతయాఽథో జగత్కారణత్వాత్
 న్యగ్రోధార్హత్వభూమ్నా త్రిదశపతితయా వాఙ్మనస్సన్నిధానాత్ |
 పీయూషస్పర్శనాద్వైరఖిలపతితయా లోకసంరక్షణాద్వైః
 శార్థాశంకాం సహేత త్రితనురసురహేత్యాహ చించాంతికస్థః || 1 ||

శ్రీరంగే సన్నిధానాత్ నిఖిలజగదనుస్తప్త్యతాద్వైఃశుచిత్వాత్
 విధ్వస్తానిష్టభావాదురగశయనతః పుంసు కర్మానురూపం |

శర్మాశర్మప్రదానాజ్జలదతనుతయోపక్రియాతత్పరత్వాత్
స్వామీ స్వానాం విగర్హాముపశమయతి చేత్యాహ ధీమాన్ శతారిః || 2 ||

పద్మాక్షత్వేన హృత్స్థః పరమఖనిలయః సోపకారీ విగర్జ -
చ్ఛంఖోఽనిష్ఠప్రహర్తాఽఽదరవిలసనకృద్రక్షకోఽంభోధిదృశ్యః |
ఆపత్సంరక్షకశ్రీమకరవరలసత్కుండలస్వాంగకాంత్యా
స్వేషు స్వం గోప్తృభావం ప్రకటయతి హరిశ్చేత్యశంసచ్ఛరారిః || 3 ||

విక్రాంత్యా విష్టపానామమృతమథనతశోద్ధృతేర్భూతధాత్ర్యాః
కల్పే లోకాదనాచ్చ క్షితిభరహరణాద్దైత్యరాజప్రహారాత్ |
లంకాసంకోచకత్వాదసురభుజవనచ్ఛేదనాల్లోకసృష్టేః
ధృత్యా గోవర్ధనాద్రేః స్ఫుటజగదవనప్రక్రియం శ్రీశమాహ || 4 ||

సాకేతే ముక్తిదానాత్ స్థిరచరజనుషాం సర్వశో రక్షకత్వాత్
చైద్యే సాయుజ్యదానాజ్జగదుదయకృతేరుద్ధృతేర్భూమిదేవ్యాః |
యాఞ్ఞార్థం వామనత్వాచ్ఛివభజకమునేర్మోక్షదానాద్యుదంతైః
స్నేహం సర్వాశ్రయం స్వం ప్రకటయతి హరిశ్చేత్యథాజ్ఞాయ తేన || 5 ||

నాభీపద్మోజ్జ్వలత్వాత్ విధిశివభజనీయాంఘ్రిభావాద్గవాం చ
త్రాణాద్యైః సర్వభూతాంతరనియమనతః సంశ్రితే భవ్యభావాత్ |
బ్రహ్మాద్యాపద్విమోక్షాదసురనిరసనాత్ త్రాతరక్షోనుజత్వాత్
స్వీయాక్రందాపహారీ భవతి చ భగవానిత్యవాదీత్ శతారిః || 6 ||

దృగ్భ్యాం పద్మాకృతిభ్యామమరతరులతానాసికాతోఽధరేణ
భ్రూచాపేన స్మితేనాప్యథ మకరలసత్కుండలాభ్యాం విశిష్టః |
ఫాలేనార్ధేందుభాసాఽమలముఖశశినా నేత్రశోభాదిభాజా
శ్రీమాన్ దేవః కిరీటీ స్మృతివిశదతనుర్భూతి చేత్యభ్యధాయ || 7 ||

భూతైశ్చంద్రార్యమాద్యైః సకలయుగగతైః వస్తుభిః చేతనాద్యైః
 స్వైర్లోకానాం నియత్యా స్మరణతదితరోత్పాదనాత్ మాననాద్యైః ।
 దుర్జ్ఞేయత్వాత్ స్వభాజాం బహుశుభకరణాత్ వేదసంవేద్యభావాత్
 శ్రీమానాశ్చర్యనానావిభవ ఇతి తతః శ్రీధరః ప్రత్యపాది ॥ 8 ॥

స్వామిత్యాశ్చర్యభావాదపి చ కరుణయా దత్తవార్జ్యంభణత్వాత్
 ఉజ్జీవాపాదకత్వాత్ అఘటితఘటనాశక్తివైకుంఠయోగాత్ ।
 శుద్ధస్వాంతత్వచక్రాయుధజలధిసుతావల్లభత్వాత్ప్రత్యత్వాత్
 స్వే స్తోత్రే విష్ణురప్రత్యుపకృతివిషయే స్వాన్యనక్తిత్యగాయత్ ॥ 9 ॥

వైకుంఠే నిత్యయోగాత్ శ్రితవివిశతయానంతకీర్త్యుజ్జ్వలత్వాత్
 శేషశాయిత్వరుక్మిణ్యభిమతసురజిద్బాణదోఃఖండనాద్యైః ।
 గ్రాహగ్రస్తేభరక్షాభిరుచితవిషయే సన్నిధానాచ్ఛుచిత్వాత్
 స్తోత్రాణాం దుఃఖజాతం విఘటయతి హరిస్తీర్థపాదోఽభ్యధాయ ॥ 10 ॥

శార్థాశంకాసహిష్ణుం ప్రశమితజనతాగర్హణం స్పష్టరక్షం
 వ్యాకుర్వంతం స్వరక్షాక్రమమఖిలజనస్నేహితాం దర్శయంతం ।
 స్వీయాక్రందచ్ఛిదోత్కం స్మరణసువిశదం విస్మయార్హద్విభూతిం
 స్తోత్రే యుంజంతమాహ స్తుతికృదఘహరం సప్తమేఽనిష్ఠచోరం ॥ 11 ॥

అథ అష్టమశతకం

శ్వాద్యైఃపత్న్యాదిమత్వాత్ రఘుయదుకులయోరుద్భవాత్స్వాశ్రితేచ్ఛా -
 ఽధీనేహవిగ్రహత్వాత్ సకలచిదచితామంతరాత్మత్వభూమ్నా ।
 స్వామిత్యాత్స్వాశ్రితావేద్యఖిలగుణతయా జ్ఞానినామప్యదుఃఖ -
 స్థానేచ్ఛాపాదనాద్వైర్హరిరకథి పరం దర్శనేచ్ఛోస్సుదృశ్యః ॥ 1 ॥

తార్క్ష్యోద్యద్వాహనత్వాచ్ఛుభనయనతయా నీలమేఘాకృతిత్వాత్
 ఆశ్చర్యోచ్ఛేష్టితత్వాత్ దురవధరతయా యోగిభిః నిర్జరైశ్చ ।

స్వేషు వ్యాముగ్ధభావాత్ప్రతిహతివిరహాద్దుర్జనాదృశ్యభావా -

న్నిఃసంగానాం జనానాం సులభతమ ఇతి ప్రాహ నాథః శరారిః || 2 ||

శ్రీభూమీనాయకత్వాత్ అరిసుకరతయా కల్పసింధౌ శిశుత్వాత్

శ్రీస్థానే సన్నిధానాత్సురహితకరణాత్ శ్రీనివాసత్వయోగాత్ |

విక్రాంత్యా విష్టపానాం విధిదురధిగమాత్ స్వేషు సౌలభ్యభూమ్నా

చైకాకీ స్వాశ్రితానాం విహరణసమయే శ్రీధరః ప్రత్యపాది || 3 ||

దుర్దాంతేభేంద్రభంగాచ్చభనిలయతయా సామ్యతశ్చేతరేషాం

స్వాయత్తత్వేన భానాత్ శ్రితహృది సతతం దేవతద్వేషిసంఘే |

మిత్రామిత్రత్వయోగాజ్జగదుదయకృతేః దేవతాత్మత్వముఖ్యైః

శ్రీమాన్ వైకుంఠనాథఃశ్రితవిహితసమగ్రస్వభూమాన్వభావి || 4 ||

ఆశ్చర్యేహన్వితత్వాత్ శుభమకుటతయా స్వామితాభౌశయిత్యాత్

జీమూతశ్యామలత్వాత్ శ్రితసులభతయా పద్మసూర్యోపమాంగాత్ |

సారథ్యాత్పాండుసూనోః అవనిభరహృతేరంతరాత్మత్వయోగాత్

జీవాపేక్షాప్రతీక్షో భవతి తదవనే శ్రీపతిశ్చేత్యభాణి || 5 ||

భాతత్వాత్ శ్రీతులస్యా శ్రితహృదిశయనాత్ శ్రీధవక్షస్కభావాత్

ఆశ్చర్యోపక్రియత్వాత్సురగణభజనాద్వైరివిధ్వంసకత్వాత్ |

గోవిందత్వాదశేషాభిమతవిషయతోఽభీష్టసచ్చిత్తకత్వాత్

సర్వాకారాద్భుతత్వాత్స్వపదవితరణే సజ్జ ఇత్యాహ కృష్ణః || 6 ||

భవ్యత్వాద్రక్షకత్వాత్ త్రిజగదధికకారుణ్యతో గోపభావాత్

నీలాశ్మాద్రిప్రభావాత్ స్వజనకృతనిజాత్మప్రదానప్రభుత్వాత్ |

మందస్మిత్యాస్థితత్వాద్భుది సుకృతిషు చాతర్కితానుగ్రహత్వాత్

స్వానాం చిత్తానపాయాత్స్వజనహృది రతో మాధవశ్చేత్యవోచత్ || 7 ||

ప్రాసాధన్యేన భానాద్భృది చ విభుతయాఽలం మహిమ్నా పరత్వాత్
 మాధుర్యాద్దేహదేహ్యాదిషు చ గతతయా స్వస్వరూపప్రకాశాత్ |
 అంత్యస్మృత్యాప్యభావాత్స్వపరమపురుషైక్యభ్రమధ్వంసకత్వాత్
 జ్ఞానాజ్ఞానప్రదత్వాత్ప్రకటయతి హరిఃపుంసి దాస్యం స్వమూచే || 8 ||

వైలక్షణ్యాత్స్వమూర్తేః మకుటముఖమహాభూషణైర్భూషితత్వాత్
 స్వార్థానేకాయుధత్వాత్ప్రలయసఖితయోజ్జీవనే కర్షకత్వాత్ |
 భవ్యత్వాద్యైశ్చ సంపన్నిరవధికతయాఽఽశ్చర్యచేష్టత్వయోగాత్
 నిష్ఠాం దాస్యే స్వకీయే ప్రకటయతి హరిశ్చేత్యథాజ్ఞాయీ తేన || 9 ||

వ్యాముగ్ధత్వాత్స్వకీయేష్వమలఘునరుచా వామనత్వేన చాప -
 ద్బంధుత్వాశ్చర్యభావాదహితనిరసనాల్లోకసృష్ట్యాదిశక్తేః |
 అభౌశాయిత్వయోగాచ్చితదురితహృతేశ్చాతసీపుష్పకాంత్యా
 త్వాకృష్టేస్వీయదాస్యావధి విశదయతీత్యాహ నాథః స్వదాస్యం || 10 ||

ఇత్థం సూరిర్దిదృక్షోర్ద్వశి విషయమయైన్నిస్స్పృహైరేవ లభ్యం
 స్వానాం విశ్లేషభోగ్యం శ్రితవిహితసమగ్రత్వభూతిం శరారిః |
 స్వాప్వేక్షాసవ్యవేక్షం స్వవితరణపరం హృద్గతం స్పష్టయంతం
 దాస్యం స్వం తస్య నిష్ఠాం తదవధిమపి చాప్యష్టమే స్వేష్వవశ్యం || 11 ||

అథ నవమశతకం

ఆపద్బంధుత్వకీర్త్యా దృఢమతిజననాద్దైత్యనాశాయ భూమౌ
 జాతత్వాదుత్తరస్యాం పురి మధురపదాలంకృతాయాం దయాభ్యేః |
 బంధోఃకృష్ణస్య పాదాశ్రయణమిహ వినా నో సహాయః పుమర్థో
 రక్షాసామర్థ్యహనేర్భవిన ఇతి హితం కారిసూనుర్భభాషే || 1 ||

లక్ష్మీసంబంధభూమ్నా మితధరణితయా పద్మనేత్రత్వయోగాత్
 స్థిత్యాద్యైస్త్విశ్చరిత్రైః స్వహృదపహరణాత్ శ్రీగజేంద్రావనాచ్చ |

తార్క్యంసౌ చాధిరుద్యారిగణనిరసనాద్దేవదుష్పాపకాద్యైః
దుష్కర్మోన్మూలనాద్యైఃసుచిరకృతదయో మాధవశ్చేత్యవోచత్ || 2 ||

నైకశ్రీనామవత్వాజ్జగదుదయసుసంస్థాపనాద్యైః హరిత్వాత్
దానాన్మోక్షస్య హేయప్రతిభటఘటకశ్రేణిసంపత్తిమత్వాత్ |
ప్రహ్లాదాహ్లాదకత్వాద్వృషగిరికటకే సన్నిధానాదికృత్యైః
శర్వాదేస్సాంగదానాదకథి యదుపతిః శీలరత్నాకరోఽసౌ || 3 ||

లక్ష్మీవక్షస్కభావాత్స్వజనసులభతాపర్వతోద్ధారణాద్యైః
దుర్జ్ఞయత్వాత్సూరారేరఖిలపతితయా నాకినాం వృద్ధభావాత్ |
స్వేషాం హృద్వాసితాయాః స్వజనవశతయా తత్ర చాసక్తిభూమ్నా
స్వస్వామిత్యాదిబంధాజ్జగదవతి హరిశ్చేత్యభాణీచ్ఛరారిః || 4 ||

ప్రాణత్వాదద్భుతత్వాదపి చ సువిదితత్వేన భవ్యత్వయోగాత్
లక్ష్మీవక్షస్కభావాద్రఘుకులజననాన్నీలరత్నాభమూర్త్యా |
కృష్ణత్వాదబ్జదృక్త్వాత్పరమపతితయా చేశ్వరం సంశ్రితానాం
ఊచే ధీమాన్ శరారిః స్వగుణగరిమసంస్మారకం సర్వదర్శీ || 5 ||

ఆశ్చర్యేహాన్వితత్వాదఖిలపతితయా చాంతరాత్మత్వభూమ్నా -
ఽశక్యే శక్తత్వభూమ్నా జలదతనుతయా భవ్యతాకర్షకత్వాత్ |
ఔదార్యాదేర్విశిష్టాదపి చ భవభృతాం రక్షణే తీవ్రసంగా -
ద్విస్మర్తుం నైవ శక్యో హరిరితి శరజిత్కంసజేతారమాహ || 6 ||

రమ్యత్వాచ్ఛ్చతులస్యా శ్రితజనసహితత్వేన పద్మాక్షతాయాః
స్వామిత్యాత్సత్పరంజ్యోతిరితి కథనతః శ్రీధరత్వాతికీర్త్యా |
పుష్పశ్యామత్వభూమ్నా రథచరణముఖస్వాయుధత్వాద్యుదంతైః
శౌరేర్ధీమాన్ శరారిః ఘటకముఖసువిస్రంభణీయత్వమాహ || 7 ||

వల్లీమధ్యత్వయోగాదపి చ సువిదితశ్రీవచోవాచ్యభావాత్
 భూమ్యాద్వైశ్వర్యయోగాదవతరణదశాసాహచర్యాత్స్వభర్తుః |
 సంధాతృత్వాత్సుబోధప్రదదురితహరత్వాత్సమాసన్నభావాత్
 లక్ష్మ్యాఃశ్రీశం శరారిః ప్రథయతి చ సుమజ్ఞానిభావేన నాథం || 8 ||

పక్షాక్షత్వప్రసిద్ధ్యా జగదవనతయా భవ్యతాద్వైశ్చ సార -
 గ్రాహిత్యాద్వేణునాదైః హృషితజనతయా స్వాంగదానాదజాదేః |
 శ్యామత్వాద్గవ్యచోరత్వత ఉత సరసస్మేరచేష్టత్వభూమ్నా
 నః కూటస్థోఽత్ర సిద్ధ్యన్ముఖసమయతయా ఖ్యాపయామాస కృష్ణం || 9 ||

సర్వశ్రేష్ఠ్యాత్స్వకీయైరపి జగదవనాదండషండాధిపత్యాత్
 నీలాయా వల్లభత్వాదమృతవితరణాద్భక్తసుస్నిగ్ధభావాత్ |
 దాసానాం సత్యభావాదతిసుజనతయాఽథో జగత్కారణత్వాత్
 శ్రీమాన్ వేలాప్రతీక్షో భవభయహరణే చేత్యభాణీచ్ఛరారిః || 10 ||

ఇత్థం సర్వైకబంధుం చిరకృతకరుణం శీలసింధుం పతిత్వాత్
 సంబంధాద్రక్షితారం స్వగుణగరిమసంస్మారకం ప్రాహ కృష్ణం |
 విస్మర్తుం చాప్యశక్యం ఘటకముఖసువిస్తంభణీయం సుమత్యా
 లక్ష్మ్యా శ్లిష్టం స్వసిద్ధ్యన్ముఖసమయమనేహః ప్రతీక్షం సుమిత్రం || 11 ||

అథ దశమశతకం

దైత్యానాం నాశకత్వాద్విధృతతులసికామౌలిభావాజ్జయిత్వాత్
 సర్పాధీశేశయత్వాత్ నిరవధికపరంజ్యోతిరుల్లాస్యభావాత్ |
 లోకానాం స్రష్టృభావాద్దశరథసుతతాశ్రాంతిహరిత్వముఖ్యైః
 ఆకారైః సద్గతిః స్యాజ్జలదతనురుచిశ్చేతి తేనాభ్యధాయ || 1 ||

ఊచే శ్రీకేశవత్వాద్భుతచరితఖగాధీశకేతుత్వయోగాత్
 ఆసన్నత్వాత్పతిత్వాదమరపరిషదామాదిభూతత్వభూమ్నా |

వ్యాపారైఃసృష్టిముఖైరపి చ భుజగశాయిత్యముఖైశ్చరితైః
అధ్వక్తేశాపహర్తా భవతి చ భగవానిత్యనన్యఃశతారిః || 2 ||

అంభోజాక్షత్వకీర్త్యా యదుకులజతయా చాత్మనశ్శ్యామలత్వాత్
గోవిందత్వాత్ ప్రియోద్యద్వచనపరతయా చక్రరాజాయుధత్వాత్ |
శ్రీనీలాశ్మప్రభత్వాదతిసుభగతయా గోపినిర్వాహకత్వాత్
అస్థానస్నేహశంకాస్పదరస ఉదితః శ్రీపతిః కారిజేన || 3 ||

శ్రీమద్దామోదరత్వాదమరపరిషదామప్యగమ్యత్వభూమ్నా
చక్రాధీశాయుధత్వాత్ వటదలశయనాత్ నాగరాజేశయత్వాత్ |
వక్షఃస్పర్శోన్ముఖత్వాత్ పరమపురుషతామాధవత్వాదియోగాత్
దుష్ప్రాప్తోఽయం భజద్భిః సుగమ ఇతి దృఢం మాధవం సోఽభ్యధత్త || 4 ||

నామ్నాం సంకీర్తనేన స్వపరిబృథతయా భావనాతోఽనువేలం
సంస్మృత్యా పుష్పదానాధ్యయననివచనైః స్తోత్రనృత్యాదికృత్యైః |
ధర్మైర్వర్ణాశ్రమోక్తైః బహువిధభజనప్రక్రియో దీర్ఘబంధుః
శ్రీమాన్నారాయణశ్చేత్యకథయదఖిలద్రామిడబ్రహ్మాదర్శీ || 5 ||

చక్రిత్వాత్ కేశవత్వాదిభిరపి చ తథా శ్రీశనారాయణత్వాత్
స్నేహిత్యాత్పాండవానామభిమతతులసీపూజనీయత్వభావాత్ |
అంభోజాక్షత్వగోవిందత ఉత సుయశఃశ్రీపతిత్వాదిభావైః
శ్రీమాన్ తీవ్రోద్యమోఽయం స్వపదవితరణే చేతి తేనాభ్యభాషి || 6 ||

అత్యాశ్చర్యస్వభావాత్ హృదయగతతయా స్వస్తుతౌ ప్రేరకత్వాత్
స్వామిత్వాత్ సర్వభూతాంతరనుగతతయా స్వస్తుతౌ కర్తృభావాత్ |
ఆపద్బంధుత్వయోగాత్ బహువిధసవిధస్థానవత్త్వేన దేవః
శ్రీమానత్యాదరః స్యాత్స్వజనపరికరేష్విత్యథో సంజగాద || 7 ||

లక్ష్మీకాంతత్వయోగాత్ విపది సఖితయా దివ్యదేశస్థితత్వాత్
 మోక్షోద్యోగాత్తదర్థం కృతశపథతయా సర్వతస్సన్నిధానాత్ |
 దృష్ట్యంతస్సన్నివాసాదతివితరణతఃస్వస్వభావప్రకాశాత్
 స్వామితత్త్వప్యతీతం స్వయమనుపధితఃశ్రీపతిశ్చేత్యగాయి || 8 ||

స్వామితత్త్వ శ్రీశనారాయణ ఇతి యశసా విక్రమాద్విష్టపానాం
 శ్రీమత్త్వాచ్ఛక్రవత్త్వాత్ జలనిధిశయనాచ్ఛాపి గోవిందభావాత్ |
 వైకుంఠస్వామిభావాదపి చ నిజజనానర్చిరాద్యాఖ్యగత్యా
 స్వం లోకం ప్రాపయేచ్ఛ పతిరితి కథయాం శ్రీశరారిర్భూవ || 9 ||

బ్రహ్మేశాంతఃప్రవేశాత్ జలనిధిసుతయా సన్నిరోద్ధవ్యభావాత్
 దివ్యశ్రీవిగ్రహత్వాత్ అఖిలతనుతయాఽత్యుష్ణపీయూషభావాత్ |
 పద్మాబంధుత్వభూమ్యుద్ధరణకరణతః పుణ్యపాపేశితృత్వాత్
 ముక్తేర్దాతాఽనుభావ్యో హరిరితి శరజిద్ధర్మయన్ ముక్తిమాప || 10 ||

ఏవం స్వానాం గతిం వ్యధ్వజదురితహరాస్థానశంకార్హరాగం
 సుప్రాపం భక్తిభాజాం బహువిధభజనప్రక్రియం శ్రీశరారిః |
 తీవ్రోద్యోగం స్వదానే స్వజనతనుకృతాత్యాదరం ప్రాహ చాంతే
 స్వేచ్ఛాతుష్టం సుఖార్చిర్ముఖసరణిముఖం మోక్షదం ముక్తభోగ్యం || 11 ||

నిగమనం

ఇత్థం సేవ్యం సుభోగ్యం శుభసుభగతనుం సర్వభోగ్యప్రకృష్టం
 శ్రేయస్తద్ధేతుభూతం ప్రపదనసులభం స్వాశ్రితానిష్టజిష్ణుం |
 భక్తచ్ఛందానురక్తం నిరుపధిసుహృదం సత్పదవ్యాం సహాయం
 శ్రీశం ప్రాహ స్వసిద్ధేః స్వయమిహ కరణం స్వప్రబంధే శరారిః || 1 ||

ఆద్యే స్వీయప్రబంధే శరజిదభిదధే సంసృతేర్దుస్సహత్వం
 ద్వైతీయాకే స్వరూపాద్యఖిలమథ హరేరన్వభూత్ స్పష్టదృష్టం |

తార్తీయాకే స్వక్రీయం భగవదనుభవే స్ఫోరయామాస తీవ్రాం
ఆశాం తుర్యే యథేష్టం భగవదనుభవాదాప ముక్తిం శరారిః || 2 ||

శ్రీమాన్ సీమాతిలంఘిస్థిరతరకరుణః సర్వవిత్ సర్వశక్తిః
స్వామీ సర్వస్య జంతోః స్వచరణయుగళస్వీకృతాస్మాకభారః |
కిం నః కృత్యం స్వహేతోః కిమిహ న సులభం కా విపత్తిర్భవిత్రీ
కస్యాన్యస్యాద్య వర్ణ్యా వయమితి విదుషామాహ తుంగత్వమంతే || 3 ||

శాస్త్రే దేహతిరిక్తాత్మని తదధిపతౌ తత్ప్రసాదాద్యుపాయే
తస్మాన్నిఃశ్రేయసాప్తౌ తదపచరణతోఽనంతతాపాభిఘాతే |
తద్భక్తానాం ప్రభావే తదుపసదనతః స్వాంతకాలుష్యశాంతౌ
సారం వేద్యం స్వవేదే సకలమకథయత్ సానుకంపః శరారిః || 4 ||

ఇత్థం సత్సంప్రదాయక్రమసమధిగతాశేషవర్ణార్హవేద -
శ్రద్ధాశుద్ధాశయానామఘటయదనఘం కౌతుకం వేంకటేశః |
సమ్యక్త్వే తస్య సాక్షాత్ శరరిపురథవా సర్వసాక్షీ స సాక్షీ
సావద్యత్వేఽపి సోఘం ప్రభవతి భజతామప్రకంప్యానుకంపః || 5 ||

శ్లోకః శ్లోకత్వమభ్యాగత ఇతి వదతః శుద్ధబోధార్థవోద్య -
న్నానాకల్లోలనాథానుభవరసపరీవాహతః శ్రావ్యవేదాత్ |
వేదాంతాచార్యకశ్రీబహుమతబహువిద్వేంకటేశోద్ధృతేయం
రమ్యా తాత్పర్యరత్నావలిరనఘగుణా రంజనీ రంగభర్తుః || 6 ||

|| ద్రమిడోపనిషత్తాత్పర్యరత్నావళిః సమాప్తా ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||